

Lausunto / Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi

Kunnanhallitus 24.02.2025

99/03.00/2025

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20.2.2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä 30.11.2024 ja luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksensa työ- ja elinkeinoministeriölle tammikuussa 2025.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on useita hankintalakiin liittyviä kirjauksia. Hallitusohjelman jaksossa 6.2 Reilumman kilpailun Suomi todetaan, että hallitus tavoittelee keskipitkällä aikavälillä julkisista hankinnoista merkittävää kustannussäästöä turvatakseen laadukkaat palvelut. Työryhmän toimesta on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hankintalakia uudistetaan muun muassa edistämällä markkinakartoitusta ja hankinnan huolellista valmistelua. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Esityksellä pyritään lisäämään erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin tarjouskilpailuihin sekä parannetaan hankintojen vastuullisuutta ja edistetään huoltovarmuuden ja turvallisuuden toteutumista myös sopimuskauden aikana. Ehdotuksella parannetaan myös hankintojen valvontaa.

Hallitusohjelmakirjausten toteuttamisen lisäksi mietinnössä esitetään tehtäväksi hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin sekä rikosrekisterilakiin eräitä säädöshuoltoon liittyviä muita muutoksia. Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Ehdotetussa hankintain muutoksessa säädettyä sidosyksikön vähimmäisomistusosuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin 1.7.2027

alkaen paitsi jätehuollon alan sidosyksiköihin 1.7.2028 alkaen. Voimassa olevalla sopimuksella määräaika voitaisiin pidentää enintään 6 kk.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää toimittamaan lausunnot viimeistään 11.3.2025 Lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Muutoksen merkittävimmät vaikutukset Vihdin kuntaan

Hankintalain muutoksen merkittävimmät vaikutukset Vihdin kuntaan kohdistuisivat kunnan sidosyksikkönä toimivien yhtiöiden toimintaan.

Rosk'n Roll Oy Ab

Rosk'n Roll Oy Ab:n omistavat 12 kuntaa: Porvoon, Lohjan, Raaseporin, Sipoon, Vihdin, Loviisan, Hangon, Karkkilan, Inkoon, Siuntion, Askolan ja Pornaisten kunnat. Yhtiö perustettiin vuonna 2013. Yhtiön toiminta käynnistyi varsinaisesti 1.1.2019 tapahtuneen aiemman Rosk'n Roll Oy Ab:n ja Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:n fuusion yhteydessä.

Yhtiön tehtävänä on osakassopimuksen mukaisesti huolehtia osakkaiden vastuulle jätelain mukaan kuuluvista jätehuollon palvelutehtävistä lainsäädännön vaatimukset täyttäen, ympäristöystävällisesti ja hyvää tekniikkaa hyödyntäen sekä teknisesti ja taloudellisesti edullisella tavalla. Yhtiön palveluita ovat jätehuollon suunnittelu, materiaalien keräys, energiakäyttö ja esikäsittely kierrätystä varten, vaarallisten jätteiden jätehuolto ja jätehuollon neuvonta.

Ehdotettu hankintalain muutos edellyttäisi muutosta Rosk'n Roll Oy Ab:n omistuspohjaan niin, että jatkossa omistavia tahoja olisi enintään 10 ja jokaisen osakkaan omistusosuus olisi vähintään 10 %.

Keski-Uudenmaan Työterveys Oy

Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n omistavat Nurmijärven, Tuusulan, Mäntsälän, Lohjan, Vihdin, Karkkilan, Pornaisten, Porvoon ja Sipoon kunnat sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Näiden kymmenen omistajan omistusosuus vaihtelee vajaasta prosentista hieman yli 20 prosenttiin.

Yhtiö on perustettu vuonna 2017. Yhtiö tuottaa omistajajäsentensä työntekijöiden työterveyshuolto- ja työhyvinvointipalvelut sekä harjoittaa koulutus-, konsultointi- ja tutkimustoimintaa.

Ehdotettu hankintalain muutos edellyttäisi Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n omistuksen tai toiminnan uudelleenjärjestelyä.

Tiera Oy

Tiera Oy on lähes 400 kuntaorganisaation ja hyvinvointialueiden omistama inhouse-yhtiö ja Yhteiskunnallinen yritys. Vihdin kunta on yksi Tiera Oy:n omistajista. Yhtiö tarjoaa jäsenilleen ICT-palveluita sekä digi- ja ICT-

ratkaisuja yhteistyössä omistaja-asiakkaiden sekä muiden julkisten ja kaupallisten toimijoiden kanssa.

Ehdotettu hankintalain muutos edellyttäisi Tiera Oy:n toiminnan uudelleenjärjestelyä.

Numera Palvelut Oy (ent. Sarastia Oy)

Numera Palvelut Oy (ent. Sarastia Oy) on kuntien, kuntayhtiöiden ja hyvinvointialueiden yhteisesti omistama palvelukeskus. Vihdin kunta on yksi Numera Palvelut Oy:n omistajista. Yhtiö tuottaa Vihdin kunnalle talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut. Numera Palvelut Oy palvelee omistaja-asiakkaiden lisäksi palkan- ja laskunsaajia, yrityksiä ja eri viranomaistahoja.

Ehdotettu hankintalain muutos edellyttäisi Numera Palvelut Oy:n toiminnan uudelleenjärjestelyä. Vihdin kunta on kuitenkin käynnistänyt jo aiemmin valmistelun Numera Palvelut Oy:stä irtautumiseksi ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen uudelleenjärjestelemiseksi.

Valmistelija	Antti Luukkanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon annettavaksi Työ- ja elinkeinoministeriölle asiassa ”Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamiseksi”.
Päätös	
Tiedoksi	- lausuntopalvelut.fi